

โครงการจัดทำแปลงตัวอย่างถาวรในอุทยานแห่งชาติ ป่าดิบชื้นอุทยานแห่งชาติเขานมเบญจา

ศูนย์นวัตกรรมอุทยานแห่งชาติและพื้นที่คุ้มครอง
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทคัดย่อ

แปลงตัวอย่างถาวรป่าดิบชื้นอุทยานแห่งชาติเขานมเบญจา จังหวัดกระบี่ เป็นป่าดิบชื้นฝั่งทะเลอันดามัน การศึกษาใช้วิธีวางแปลงตัวอย่าง ขนาด 10x10 เมตร จำนวน 144 แปลง คิดเป็นพื้นที่ 1.44 เฮกตาร์ จุดศูนย์กลางแปลงมีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 174 เมตร การเก็บข้อมูลทางนิเวศวิทยา ประกอบด้วยชั้นไม้ใหญ่(tree) คือต้นไม้ที่มีขนาด DBH ตั้งแต่ 4.5 เซนติเมตรขึ้นไป ชั้นไม้หนุม(sapling) และ ชั้นกล้าไม้(seedling)

ผลการศึกษาพบไม้ใหญ่ จำนวน 1,594 ต้น 50 วงศ์ 200 ชนิด ชนิดไม้ที่มีค่าดัชนีความสำคัญสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ หมากพน(*Orania sylvicola* (Griff.) H.E.Moore) เปรียง(*Swintonia floribunda* Griff.) ตะเคียนเขา(*Hopea griffithii* Kurz) ยางมันหมู(*Dipterocarpus kemii* King) และล็กเคยล็กเกลือ(*Diospyros sumatrana* Miq.) โดยมีค่า 27.429, 17.846, 15.262, 14.637, และ 10.894 ตามลำดับ ค่าดัชนีความหลากหลายของชนิดพันธุ์ของไม้ใหญ่ในแปลงตัวอย่างมีค่าที่ค่อนข้างสูง โดยเมื่อคำนวณตามวิธีของ Shannon-Wiener มีค่าเท่ากับ 4.291 ตามวิธีของ Simpson มีค่าเท่ากับ 0.970 และตามวิธีของ Fisher มีค่าเท่ากับ 60.399 ค่าดัชนีความสม่ำเสมอตามวิธีของ Pielou เท่ากับ 0.810 ปริมาตรไม้ใหญ่เฉพาะในส่วนที่สามารถทำเป็นสินค้าได้ มีปริมาตรไม้เฉลี่ยเท่ากับ 133.497 ลูกบาศก์เมตรต่อเฮกตาร์ มวลชีวภาพเหนือพื้นดินเท่ากับ 305.505 ตันต่อเฮกตาร์ การสะสมคาร์บอนในมวลชีวภาพเหนือพื้นดิน เท่ากับ 143.587 ตันคาร์บอนต่อเฮกตาร์ โครงสร้างชั้นเรือนยอดแบ่งเป็น 3 ชั้น เรือนยอดชั้นบน สูงตั้งแต่ 27 เมตรขึ้นไป พันธุ์ไม้ที่โดดเด่น ได้แก่ ตะเคียนเขา(*H. griffithii*) เปรียง(*S. floribunda*) มังคาก(*Cynometra malaccensis* Meeuwen) และยางมันหมู(*D. kemii*) เรือนยอดชั้นกลางสูง 15-27 เมตร พันธุ์ไม้ที่โดดเด่น ได้แก่ หมากพน(*O. sylvicola*) และเปรียง(*S. floribunda*) เรือนยอดชั้นล่างสูงไม่เกิน 15 เมตร พันธุ์ไม้ที่โดดเด่นได้แก่ หมากพน(*O. sylvicola*) ล็กเคยล็กเกลือ(*D. sumatrana*) และดำตะโก (*Diospyros wallichii* King & Gamble) ส่วนชั้นพื้นป่าซึ่งสูงไม่เกิน 5 เมตร พบการปกคลุมค่อนข้างกระจาย ได้แก่ สังกะย(*Hubera jenkinsii* (Hook. F. & Thomson) Chaowasku) กระจับปี่(*Hydnocarpus nanus* King) ตับหลามใบเล็ก(*Xanthophyllum eurhynchum* Miq.) ไม้ดำ(*Diospyros brandisiana* Kurz) และล็กเคยล็กเกลือ(*D. sumatrana*) การกระจายตัวของตำแหน่งต้นไม้ในแปลงตัวอย่าง พบว่าชนิดพันธุ์ไม้ใหญ่ที่ขึ้นอยู่ในแปลงตัวอย่าง มีการกระจายตัวทางด้านราบค่อนข้างสม่ำเสมอ มีเพียงบางจุดที่ต้นไม้ขึ้นหนาแน่นอยู่เป็นกระจุกโดยมักจะเป็นบริเวณที่แสงสว่างส่องถึง ซึ่งมีการโค่นล้มตามธรรมชาติของไม้เดิม การปกคลุมพื้นที่ของเรือนยอดคิดเป็นร้อยละ 94.82 ของพื้นที่ วงศ์ที่มีการปกคลุมของเรือนยอดมากที่สุด คือ วงศ์ Dipterocarpaceae คิดเป็นร้อยละ 30.46 ในส่วนของชั้นไม้หนุม พบพันธุ์ไม้ จำนวน 884 ต้น 42 วงศ์ 161 ชนิด ส่วนชั้นของกล้าไม้ พบพันธุ์ไม้ จำนวน 494 ต้น 34 วงศ์ 81 ชนิด

คำสำคัญ: แปลงตัวอย่างถาวร ป่าดิบชื้น อุทยานแห่งชาติเขานมเบญจา